

2012-04-12

Dnr 44-2011:4165

Stiftelsen Maria Elementarskola
info@fylgia.se

Rektorn för Maria Elementarskola
rektor@mariaelementar.se

Beslut för fritidshem och grundskola

---

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Maria Elementarskola i Stockholms kommun

Tillsyn vid Maria Elementarskola

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn vid Maria Elementarskola i Stockholm under hösten 2011 och våren 2012. Skolan besöktes av Skolinspektionen den 23-24 november 2011 och den 27 januari 2012.

Tillsynen visar att verksamheten vid skolan och fritidshemmet har en rad allvarliga brister. Det saknas tidsenliga strukturer för målstyrning och ledning av verksamheten och det bedrivs heller inget systematiskt kvalitetsarbete vare sig på skol- eller huvudmannanivå. Detta har lett till omfattande brister när det gäller skolans förmåga att utveckla verksamheten utifrån de krav som författningarna ställer.

Vidare saknar flera av lärarna utbildning för den undervisning de bedriver och i fritidshemmet finns ingen personal med pedagogisk högskoleutbildning. Detta och brister i den pedagogiska ledningen får som konsekvens att undervisning och betygsättning inte i tillräcklig utsträckning utgår från de nationella målen som uttrycks i skollagen och tillhörande författningar. En jämförelse av resultaten på de nationella proven och slutbetygen i årskurs 9 visar att andelen Mycket väl godkänt (MVG) är avsevärt högre i slutbetygen än i de nationella proven.

Rektorns möjlighet att leda och samordna det pedagogiska arbetet och i övrigt ta det ansvar som åvilar henne i denna roll försvåras av att hon inte ges de förutsättningar och befogenheter som krävs. I de fall rektor har ett särskilt utpekat ansvar enligt skollagen eller andra författningar kan inte huvudmannen kringgå det genom en organisation som medför att rektor i praktiken saknar möjlighet att fullgöra ansvaret. Såväl stiftaren som dennes representant med ansvar för ekonomin har enligt samstämmiga uppgifter haft ett sådant inflytande över den pedagogiska verksamheten att rektorns möjlighet att leda verksamheten i riktning mot de nationella målen har begränsats. Detta gäller nuvarande såväl som tidigare rektorer.

Även om miljön vid skolan och fritidshemmet präglas av struktur och ordning förekommer det att lärare och annan personal bemöter eleverna på ett olämpligt sätt och utsätter elever för kränkande behandling.

I samband med faktagranskningen av beslutet anger rektor att ett kvalitetsarbete har inletts där en rad åtgärder vidtagits av rektor och lärare i syfte att ut-

veckla utbildningen. Dessa insatser kommer att granskas av Skolinspektionen i samband med uppföljningen av detta beslut.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Maria Elementarskola i Stockholms kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Maria Elementarskola att senast den 13 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad mot målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har (4 kap. 14 § andra stycket skollagen).

2012-04-12

3 (31)

Dnr 44-2011:4165

- Undervisningen utgår från och omfattar läroplanens/kursplanernas krav (1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 och förordning om kursplaner).
- Undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet (Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektorns ansvar).
- Lärarna svarar för att eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer (Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang (Lgr 11 2.2 Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 2.2 Kunskaper, riktlinjer).
- Lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper, riktlinjer).
- Elever som enkelt når de kunskapskrav som minst ska uppnås, ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Elevernas inställning klarläggs så långt som möjligt och eleverna har möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter, som tillmäts betydelse i förhållande till deras ålder och mognad (1 kap. 10 § andra stycket skollagen).
- Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

2012-04-12

4 (31)

Dnr 44-2011:4165

- Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).
- Vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna och deras vårdnadshavare (4 kap. 13 § första stycket skollagen).

Trygghet och studiero

Skolmiljön präglas inte av trygghet och utbildningen i fritidshemmet utgår inte från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Vid skolan och fritidshemmet bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra att arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Utarbeta ordningsregler under medverkan av eleverna och följa upp dem vid skolan (5 kap. 5 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag).
- Genomföra åtgärder vid skolan och fritidshemmet för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 och 10 §§ skollagen).
- Utarbeta och implementera rutiner för hur signaler om kränkande behandling vid skolan och fritidshemmet ska rapporteras till huvudmannen (6 kap. 10 § första stycket skollagen).
- Upprätta en plan mot kränkande behandling för skolan och fritidshemmet som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling, vilka av dessa som ska påbörjas eller genomföras det kommande året samt en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder genomförts (6 kap. 8 § skollagen)

2012-04-12

5 (31)

Dnr 44-2011:4165

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till, om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Åtgärdsprogrammen följs upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Läraren vid bedömning och betygssättning utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven/kraven i kursplanen, och gör en allsidig bedömning av

2012-04-12

6 (31)

Dnr 44-2011:4165

- dessa kunskaper (Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 Mål och riktlinjer, Bedömning och betyg).
- Nationella ämnesprov används som ett stöd för rättvis och likvärdig bedömning (9 kap. 20 § skolförordningen).
  - Rektorn ser till att lärarna är väl förtrodda med regelverket som gäller för betygsättning (3 kap. 14 § skollagen, Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg).
  - Lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg (3 kap. 14 §, 2 kap. 34 § skollagen).
  - Betygskataloger förs i enlighet med Skolverkets föreskrifter (3, 8 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygs katalog/3, 11 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2009:27] om betygs katalog för grundskolan).
  - Informationen vid utvecklingssamtalet grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen (10 kap. 12 § första stycket skollagen).
  - Det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).
  - Alla som arbetar i fritidshemmet samarbetar med och informerar föräldrarna fortlöpande om elevens situation i fritidshemmet, trivsel och utveckling (Lgr 11 2.4 Skola och hem).

Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Rektorn ges inte förutsättningar att leda och samordna det pedagogiska arbetet och ta det ansvar som åvilar rektorn enligt skolförfattningarna.

Rektorn tar inte ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen.

2012-04-12

7 (31)

Dnr 44-2011:4165

I detta ingår att:

- Rektorn ges förutsättningar att leda och samordna det pedagogiska arbetet och ta det ansvar som åvilar rektorn enligt skolförfattningarna (2 kap. 9-10 §§ skollagen).
- Rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 första stycket skollagen).
- Kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).
- Rektorn tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 §§ skollagen).

Huvudmannens uppföljning och utveckling av utbildningen

Huvudmannen tar inte ansvar för att planera, följa upp och utveckla verksamheten i skolan och i fritidshemmet systematiskt och kontinuerligt samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Huvudmannen saknar skriftliga rutiner för klagomål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med huvudmannens uppföljning och utveckling av utbildningen.

I detta ingår att:

- Huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 3 § första stycket skollagen).
- Det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (4 kap. 5 § skollagen).
- Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras (4 kap. 6 § skollagen).
- Upprätta skriftliga rutiner för klagomålshantering och informera om dem så att de blir kända (4 kap. 8 § skollagen).
- Huvudmannen ser till att åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

2012-04-12

8 (31)

Dnr 44-2011:4165

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn har beslutat om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut som följer av författningarna (2 kap. 9 § och 10 § första stycket skollagen).
- Det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektorn har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).
- Rektorn har försäkrat sig om att den som uppgifter överlåtit till har tillräcklig kompetens och erfarenhet (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).

Personalkompetens

All personal vid skolan har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- De lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen och 33 § lag om införande av skollagen och 2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).
- I fritidshemmet används lärare eller förskollärare som har utbildning för den undervisning de bedriver och därutöver annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att elevernas utveckling och lärande stimuleras (2 kap. 13-14 §§ skollagen och 33 § lag om införande av skollagen och 2 a kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektorn ser till att personalen vid skolenheterna ges möjlighet till kompetensutveckling (2 kap. 34 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektorns ansvar).

2012-04-12

9 (31)

Dnr 44-2011:4165

- Huvudmannen ser till att lärare och annan personal i fritidshemmet har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för fritidshemmen (2 kap. 34 § skollagen).

Omfattning och resurstillgång

Eleverna erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

För utbildningen finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Utbildning i fritidshem erbjuds under den del av dagen då eleverna inte går i skolan och under lov (14 kap. 8 § skollagen).
- Utbildning i fritidshem erbjuds i den omfattning det behövs i förhållande till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier (14 kap. 5 § skollagen).
- Utbildningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler (2 kap. 35 § skollagen).
- Eleverna har tillgång till utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).
- Eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Särskilda krav för fritidshemmet

Verksamheten vid fritidshemmet har inte ett innehåll som stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Fritidshemmet arbetar inte för att ge inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med verksamheten vid fritidshemmet.

I detta ingår att:

- Fritidshemmet främjar allsidiga kontakter och social gemenskap både mellan eleverna och mellan elever och vuxna (14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11 God miljö för utveckling och lärande).
- Fritidshemmet arbetar med en utforskande, laborativ och praktisk metodik för att medverka till att läroplanens kunskapsmål uppnås (Lgr 11).
- Fritidshemmet arbetar för att eleverna får en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv (Lgr 11 2.6 Skolan och omvärlden).
- Fritidshemmet arbetar med att stödja elevernas fysiska utveckling (Lgr 11 1 Skolans uppdrag).
- Fritidshemmet erbjuder eleverna en meningsfull fritid och rekreation med lek och vila (14 kap. 2 § skollagen).
- Fritidshemmet arbetar medvetet för att motverka traditionella könsroller (Lgr 11 1 Skolans uppdrag).
- Fritidshemmet samverkar med elevernas övriga lärare för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande och för att skapa en verksamhet som kompletterar skolan innehållsmässigt (14 kap. 2 § skollagen och Lgr 11 2.5 Övergång och samverkan).
- Alla som arbetar i fritidshemmet samarbetar med och fortlöpande informerar föräldrarna om elevens situation i fritidshemmet, trivsel och utveckling (3 kap. 4 § skollagen och Lgr 11 2.4 Skola och hem).
- Alla som arbetar i fritidshemmet ger uttryck för att de stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan (Lgr 11 2.2 Kunskaper, riktlinjer).
- Alla som arbetar i fritidshemmet anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Vid Maria Elementarskola nådde samtliga elever i årskurs 9 målen i samtliga ämnen enligt den nationella statistiken för år 2011. Det genomsnittliga meritvärdet var för avgångseleverna samma år 271,9 jämfört med riksgenomsnittet 210,6. Skolan har inga egna sammanställningar av kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Den nationella statistiken för år 2011 visar dock att det vid de nationella proven för årskurs 3 2011 var 77-100 procents måluppfyllelse på delproven i matematik och 86-100 procents måluppfyllelse i delproven i svenska. I årskurs 5 genomfördes inga nationella prov samma år, men statistiken för föregående år visar att samtliga elever nådde kravnivån på samtliga delprov.

Vid en jämförelse mellan andelen elever som fått ett högre slutbetyg i jämförelse med provbetyget i de nationella ämnesproven för årskurs 9 år 2011 i svenska var det 34 procent av eleverna som fick det. Motsvarande siffra för riket var 18 procent. I slutbetyg fick 45 procent av eleverna betyget Mycket väl godkänt i ämnet svenska trots att bara enstaka elever fick det i provbetyg. Motsvarande jämförelse i matematik visar att 23 procent fick högre slutbetyg i jämförelse med rikets åtta procent. I matematik fick 29 procent av eleverna Mycket väl godkänt i slutbetyg trots att bara enstaka elever fick det i provbetyg. För engelska var det 12,9 procent av eleverna som fick högre slutbetyg än provbetyg i jämförelse med rikets 8,9 procent. För kemi var det 38,7 procent som fick högre slutbetyg än provbetyg i jämförelse med rikets 36 procent.

Resultat av värdegrundsarbetet

Skolinspektionen utgår i sin tillsyn från alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö. Det innebär att ingen elev ska behöva utsättas för kränkande behandling eller uppleva otrygghet i skolmiljön.

Maria Elementarskola har inga egna sammanställningar eller analyser gällande resultat av skolans värdegrundsarbete. Dock anger rektorn i den verksamhetsredogörelse som lämnats in till Skolinspektionen att eleverna är mycket ansvarstagande för sin studiemiljö och respekterar att det ska vara tyst och lugnt såväl i klassrum som i övriga skollokaler. Maria Elementarskolas elever deltar i Stockholms stads enkäter. Resultaten av dessa används eller analyseras inte av skolan. Elevenkäterna från Stockholms kommun som genomfördes under våren 2011 visar att 20 procent av eleverna i årskurs 5 och 32 procent av eleverna i årskurs 8 inte trivs i skolan och att 20 procent av eleverna i årskurs 5 och årskurs 8 inte känner sig trygga i skolan. Skolinspektionens elevenkät som genom-

2012-04-12

12 (31)

Dnr 44-2011:4165

fördes våren 2012 visar vidare att samtliga elever i årskurs 5, och cirka hälften av eleverna i årskurs 9 anger att det förekommer kränkningar mot elever på skolan.

Måluppfyllelse och resultat (fritidshem)

Tillsynen av Maria Elementarskolas fritidshem visar på allvarliga brister vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet, innehållet i fritidshemmets verksamhet och det pedagogiska ledarskapet. Huvudmannen kan inte redovisa hur fritidshemmet arbetar utifrån de övergripande målen eller om eleverna erbjuds det författningarna kräver.

Undervisning och lärande

Bedömning

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering

Det framgår av skollagen och läroplanen för grundskolan att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Undervisningen ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Därför kan undervisningen inte utformas lika för alla. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Skolan ska vid resursfördelning, organisation och val av metoder och arbetsätt anpassa verksamheten till barns och elever skilda förutsättningar och behov. Skolans demokratiuppdrag och barns och elevers möjlighet till inflytande är starkt kopplade till varandra. Skolan ska både ge kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter m.m. och tillämpa ett demokratiskt arbetsätt.

Vid intervju med rektor och lärare framkommer att det inte finns rutiner för att klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras föräldrar har.

2012-04-12

13 (31)

Dnr 44-2011:4165

I Skolinspektionens föräldraenkät framkommer att 26,9 procent av de tillfrågade föräldrarna anser att informationen från skolan om målen är bristfällig. Eleverna uppger i intervjuer att de inte känner till de övergripande målen för utbildningen och att lärarna sällan talar om elevernas rättigheter utan mer om skyldigheter. Rektorn anger i intervjuer att hon tror att det finns stora skillnader mellan hur olika lärare informerar om målen. I Skolinspektionens personalenkät svarar 23,8 procent av lärarna att de inte informerar föräldrarna om vilka mål utbildningen har. Vidare anger 49,6 procent av föräldrarna att de får för lite information om skolans verksamhet.

I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att diskussioner om läroplansmålen och kursplanemålen inte har varit så vanligt förekommande. Det finns inget system för att följa upp huruvida lärarnas undervisning utgår från aktuella läroplaner och kursplaner. Traditionen att varje lärare planerar och genomför sin undervisning på egen hand är stark. I Skolinspektionens lärarenkät anger 42,9 procent av lärarna att de planerar undervisningen utifrån läroböckernas innehåll.

47,6 procent av lärarna anger i Skolinspektionens enkät att tematiskt arbete inte är vanligt förekommande vid skolan. Vid intervjuer med rektor och lärare framkommer att det saknas systematisk samverkan mellan lärare. Mellan skolans och fritidshemmets personal finns ingen samverkan alls. Det finns inte utrymme för gemensamma möten i arbetslag och ämneslag. Planeringen av undervisningen för årskurserna 7-9 görs av respektive ämneslärare. Det finns ingen gemensam strategi eller samplanering mellan olika ämnen för att ge eleverna möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Eleverna anger i intervjuer att de nästan aldrig får arbeta tematiskt.

Såväl lärarna som rektorn anger att det är olika hur långt varje lärare har kommit med arbetet att implementera läroplanen och kursplanerna. I intervjuer beskriver flera lärare att de inte fått tillräcklig ledning i förberedelserna för att anpassa undervisningen till den nya läroplanen och kursplanerna. Flera lärare anger att de inte är säkra på att all undervisning utgår från styrdokumentet.

Flera av lärarna uppger att det finns lärare på skolan som inte vill utveckla sin undervisning. Bevarandet av en otidsenlig syn på undervisningens form och en kvantitativ kunskapssyn som vilar på äldre läroplaner har ett starkt stöd på skolan. Vid intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer vidare att det är lärarberoende i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet att pröva olika arbetsätt och arbetsformer. Detsamma gäller för olika redovisningsformer. Enskilt arbete dominerar, följt av arbete i helklass. Grupparbete förekommer, men är mindre vanligt. Enligt samtliga intervjugrupper är skriftliga prov den

2012-04-12

14 (31)

Dnr 44-2011:4165

dominerande formen av kunskapskontroll och detta styr också undervisningen i hög grad. Mer komplexa diskussioner där elever utmanas och stimuleras att komma vidare i sin kunskapsutveckling är mer ovanliga inslag enligt eleverna. Eleverna anger vid intervjuer att inte alla lärare anpassar undervisningen efter deras behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Enligt rektorn, representanter från elevhälsan och lärare är det många elever som har svårigheter i undervisningssituationen, men förklaringen till detta är, enligt dem, att fler elever med inlärningssvårigheter av olika slag sökt sig till skolan på senare år. Rektorn anger i intervju att det varierar i vilken grad lärarna individanpassar undervisningen. Av Skolinspektionens enkät framgår att 33,3 procent av lärarna tycker att det är viktigt att hålla ihop klassen så att alla arbetar i samma takt.

Vid Skolinspektionens lektionsbesök bekräftas bilden av att eleverna arbetar med samma uppgifter samtidigt med stark dominans av färdighetsträning och läromedelsstyrning. Av Stockholms stads elevenkät för årskurs 8 som genomfördes våren 2011 framgår att 54 procent¹ av eleverna inte tycker att de får stöd och hjälp av lärarna om de behöver det och 57 procent² anger att de inte vet vad de behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena. Vidare anger 68 procent³ av eleverna att lärarna inte är bra på att undervisa. På frågan om lärarna är bra på att väcka elevernas intresse och lust att lära är det bara 17 procent⁴ av eleverna som ger ett positivt svar.

Sammanfattningsvis framgår det av utredningen att lärarna inte klargör vilka mål utbildningen har, att undervisningen inte är systematiskt inriktad mot målen i läroplanen samt att lärarna inte ger alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 4 §, 11 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 14 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 2.2 Kunskaper, riktlinjer. Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpo 94 2.3 Elever-

---

¹ Jmf 28 procent alla skolor i Stockholm (Stockholms stads enkät i grundskolan åk 8, våren 2011)

² Jmf 33 procent Stockholms stad (se ovan)

³ Jmf 32 procent Stockholms stad (se ovan)

⁴ Jmf 41 procent Stockholms stad (se ovan)

2012-04-12

15 (31)

Dnr 44-2011:4165

nas ansvar och inflytande. Lgr 11 2.8, Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Av läroplanen framgår att lärarna svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt ska se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna är vidare, enligt läroplanen, ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektorn som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Undervisningen ska vidare bedrivas i demokratiska arbetsformer. Vid skolenheten ska ett eller flera forum för samråd finnas med eleverna och deras vårdnadshavare.

Av dokumentstudier, intervjuer och samtal med rektor, elever och lärare framkommer att eleverna i begränsad omfattning ges möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Intervjuade elever uppger att i de flesta ämnen planerar lärarna det mesta av undervisningen utan att eleverna får lämna synpunkter. Det är också sällsynt att eleverna ges möjlighet att utvärdera undervisningen. I fritidshemmet finns enligt personalen inget elevinflytande alls. Rektor och lärare bekräftar att elevinflytandet vid skolan och fritidshemmet kan förbättras. Det finns ingen beskrivning av eller verksamhetsövergripande planering för hur elevinflytande ska komma till stånd. Vid intervjuer med lärare framkommer att det finns lärare vid skolan som tycker att eleverna inte bör ha för stort inflytande över undervisningen, eftersom lärarna är "de som vet bäst" vad eleverna behöver lära sig och hur det ska gå till. Av Stockholms stads elevenkät för årskurs 8 framgår att endast 23 procent⁵ av eleverna tycker att lärarna lyssnar och tar hänsyn till deras synpunkter och att 53 procent⁶ av eleverna är nöjda med det inflytande de har över sitt skolarbete.

---

⁵ Jmf 62 procent Stockholms stad (källa: se not 1)

⁶ Jmf 65 procent Stockholms stad (källa: se not 1)

2012-04-12

16 (31)

Dnr 44-2011:4165

Det förekommer klassråd och elevråd. De demokratiska arbetsformerna i övrig undervisning behöver enligt rektorn och lärare utvecklas. Enligt lärarna begränsar lokalerna till viss del möjligheten till friare arbetsformer. Klassrummen är mycket trånga och det finns ingen tillgång till grupprum.

Vad gäller forum för samråd med föräldrar och vårdnadshavare visar utredningen att det finns sådana forum, både föräldramöten och en aktiv föräldraförening. Många föräldrar både i intervjuer och i Skolinspektionens enkäter anser dock att informationen från skolans sida är bristfällig och möjligheterna för dem att påverka är begränsade.

Utredningen visar att eleverna i skolan och fritidshemmet inte ges tillräckliga möjligheter till ett aktivt inflytande över utbildningen eller får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan har ingen tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Skolinspektionen konstaterar att instabiliteten i den pedagogiska ledningen förhindrat arbetet med att utveckla elevernas inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolmiljön vid skolan och utbildningen i fritidshemmet präglas inte av trygghet och utbildningen i fritidshemmet utgår inte från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Vid skolan och fritidshemmet bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering

Utbildningen ska enligt läroplanen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Skolans ordningsregler

2012-04-12

17 (31)

Dnr 44-2011:4165

ska utformas i enlighet med detta under medverkan av eleverna. Beslut om disciplinära åtgärder ska fattas och dokumenteras. Enligt skollagen ska det vid skolan och fritidshemmet vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla det till rektorn. Enligt skollagen är rektorn i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är enligt skollagen skyldig att se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolan har enligt verksamhetsredogörelsen rutiner för att anmäla alla former av kränkande behandling till rektorn. Däremot saknas rutiner för att rapportera vidare till huvudmannen samt att utreda och vidta åtgärder. Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Den innehåller ingen översikt över de åtgärder som behövs för att förhindra kränkande behandling av barn och elever. Den innehåller inte heller någon redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året, eller någon utvärdering av tidigare genomförda åtgärder. I planen hänvisas även till 1985 års skollag och inte den nu gällande skollagen.

Enligt verksamhetsredogörelsen är skolan auktoritär i sin anda, men av omtanke om eleverna. Enligt rektorn är eleverna mycket ansvarstagande för sin studiemiljö och respekterar att det ska vara tyst och lugnt såväl i klassrum som i övriga skollokaler. Det förekommer dock enligt rektorn, både vid fritidshemmet och vid skolan, att elever blir olämpligt behandlade av lärare eller annan personal. Exempelvis förekommer det att lärare och övrig personal talar till elever på ett sätt som markerar distans och ogillande. Detta bekräftas vid intervjuer med lärare och fritidshemspersonal. Vid fritidshemmet finns det enligt personal en form av bestraffning som innebär att elever som varit olydiga får sitta i en vrå. Dessa uppgifter har inte utretts av huvudmannen.

De ordningsregler som Skolinspektionen har tagit del av är enligt rektorn, lärarna och eleverna inte utarbetade under medverkan av eleverna. De innehåller dessutom inslag som kan uppfattas som integritetskränkande för eleverna. Exempelvis finns restriktioner vad gäller elevernas klädsel och utsmyckningar.

Vad gäller det förebyggande värdegrundsarbetet finns skolans förhållningssätt beskrivet i skolans plan mot kränkande behandling, men det ges inga exempel

2012-04-12

18 (31)

Dnr 44-2011:4165

på konkreta aktiviteter som genomförts. Enligt lärare och rektor finns det inte något formaliserat värdegrundsarbete som är systematiskt. Vad gäller fritidshemmet finns vare sig förebyggande arbete eller kännedom om att det ska finnas.

Som tidigare redovisats under rubriken "Resultat av värdegrundsarbetet" anger en stor andel av eleverna i enkäter att de känner sig otrygga i skolan och att det förekommer kränkningar.

Sammanfattningsvis framgår det av utredningen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 5 § och 6 kap. 7-8 och 10 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden/ Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden.

Särskilt stöd**Bedömning**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till, om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering

I skollagen anges att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska därefter se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Vidare ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Resursfördelning och stödåtgärder ska anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. Vidare anges att åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn.

2012-04-12

19 (31)

Dnr 44-2011:4165

Vid intervju med lärare framkommer att skolans rutiner för utredning av elevsvårigheter i skolsituationen är oklara. Lärare anger att det förekommer att utredningen dröjer och att det är svårt att få särskilt stöd som kräver resurser i form av speciallärare eller elevassistenter. Lärare förmedlar i intervjuer att elever inte får tillräckligt stöd, särskilt gäller detta elever i årskurserna 7-9. Av skolans samtliga åtgärdsprogram är det bara ett som gäller elev i årskurserna 7-9. Vid intervjuer med elever från nämnda årskurser framkommer att det är vanligt att elever på sin fritid undervisas av privatlärare anställda av deras föräldrar för att klara av kraven som ställs i skolan.

Representanter för elevhälsan anger att antalet elever i behov av särskilt stöd har ökat på senare år och att det medför svårigheter att möta stödbehoven. Elevhälsan anger att ungefär 20 procent av eleverna är i behov av särskilt stöd, en siffra som bekräftas i intervju med huvudmannen och rektorn. Antalet åtgärdsprogram vid tillsynstillfället var trots det endast ett tiotal, vilket motsvarar ca fyra procent av elevantalet på skolan. Rektorn och lärare anger vid intervjuer att anledningen till att inte fler elever har åtgärdsprogram är att alla elever vid tillsynsbesöket i slutet av november inte haft utvecklingssamtal ännu. Utredningen visar att rektors arbete med särskilt stöd försvåras av att hon inte själv kan fatta beslut om alla former av särskilt stöd. Se vidare under bedömningsområdet "Ledningsstruktur och organisering av utbildningen".

Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogrammen framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Vidare anges att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat samtliga aktuella åtgärdsprogram. Denna granskning visar att det inte alltid är klart hur åtgärderna är kopplade till de behov som eleven har och som finns beskrivna. De flesta åtgärderna är eleven själv ansvarig för att genomföra. Det framgår inte heller alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt som eleverna har rätt till. Vidare framkommer att rektorn inte ser till att elevers behov skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas om en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rutinen att skriva åtgärdsprogram endast i samband med utvecklingssamtal som sker en gång per termin innebär att behovet av särskilt stöd inte kan anses utredas skyndsamt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 8-9 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Läraernas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren vid betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven/kraven i kursplanerna och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. I skolförordningen anges att de nationella ämnesprov ska användas som stöd för betygssättningen. Rektorn ska även, enligt skollagen, se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Det genomsnittliga meritvärdet är bland rikets högsta. Trots att de nationella proven för årskurs 9 generellt har en relativt låg andel resultat med betyget Mycket väl godkänt är andelen Mycket väl godkänt i slutbetygen för samtliga ämnen mycket hög. Vid en jämförelse mellan andelen elever som fått ett högre slutbetyg i jämförelse med provbetyget i de nationella ämnesproven för årskurs 9 år 2011 i svenska var det 34 procent av eleverna som fick det. Motsvarande siffra för riket var 18 procent. I slutbetyg fick 45 procent av eleverna betyget Mycket väl godkänt i ämnet svenska trots att bara enstaka fick det i provbetyg. Motsvarande jämförelse i matematik visar att 23 procent fick högre slutbetyg i jämförelse med rikets åtta procent. I matematik fick 29 procent av eleverna Mycket väl godkänt i slutbetyg trots att bara enstaka elever fick det i provbetyg. Ingen av dessa uppgifter har analyserats på skolnivå.

Vid intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer att lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper främst sker utifrån resultaten på skriftliga prov. Särskilt eleverna anger att det bara är resultaten på proven som räknas och att detta också styr undervisningen i hög grad. Rektorn medger att detta eventuellt kan stämma, medan lärarna anger att prov är en viktig del men att också muntliga insatser spelar roll. Både rektorn och lärarna anger att

2012-04-12

21 (31)

Dnr 44-2011:4165

det inte genomförts någon kompetensutveckling och inte givits något stöd för lärarna i deras betygssättning. Det är upp till varje lärare att informera sig om vilka riktlinjer som gäller. Det finns heller inga särskilda rutiner för att ge stöd i bedömning och betygssättning för de lärare som är obehöriga.

Det görs heller inga systematiska uppföljningar eller analyser på skolnivå i syfte att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.

I skollagen anges att läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ska ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av motsvarar inte författningarnas krav. Kopplingen till de nationella målen är otydlig och de innehåller ofta omdömen om elevers egenskaper och uppförande. Den information som ges vid utvecklingssamtalet grundar sig således inte alltid på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen, eftersom viktiga delar av den information som ska ges saknas. Den delen i den individuella utvecklingsplanen som ska sammanfatta vilka insatser som krävs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt ger i de flesta fall otillräcklig information om skolans ansvar. Ansvar för att nå målen läggs på eleven och skolans insatser för att stimulera eleven att utvecklas framgår inte.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska betygskatalogen utformas på sådant sätt att den skyddas så att dokumentets äkthet kan säkerställas över tid. Vidare framgår att betygskatalogen ska innehålla uppgift om skolkod och huvudmannens namn. Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog. Vid genomgång av denna framkommer att betygskatalogen inte motsvarar författningens krav då den är ifylld med blyerts, det saknas även uppgifter om huvudmannens namn och skolkod.

Enligt läroplanen ska personal vid fritidshemmet samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens situation, trivsel och kunskapsutveckling. Vad gäller denna skyldighet anger rektorn, fritidshemspersonal och föräldrar att det inte finns några rutiner för detta. Rektor anger att hon inte vet om det förekommer och vilka former det finns för detta i så fall. Fritidshemsperso-

2012-04-12

22 (31)

Dnr 44-2011:4165

nalen anger att det, i de fall det förekommer, inte är planerat utan sker mer spontant, och att arbetssituationen för personalen är så pressad att de inte riktigt orkar engagera sig så som de skulle vilja.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper och betygsättningen inte sker i enlighet med författningarna samt att den information eleven och elevens vårdnadshavare får om elevens kunskapsmässiga utveckling inte alltid sker utifrån kunskapskraven. Skolinspektionen bedömer att det inte kan uteslutas att betyg sätts utifrån andra kriterier än de som är reglerade i nationella styrdokument. I fritidshemmet finns inga rutiner för att informera föräldrarna om elevens situation och utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 34 §, 3 kap. 14 §, 16 § och 10 kap. 12-13 §§ skollagen, Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg, 9 kap. 20 § skolförordningen, 7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog/9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2009:27) om betygs katalog för grundskolan.

Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Bedömning

Rektorn tar inte ansvar som pedagogisk ledare och chef, och verkar inte för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem.

Rektorn tar inte ansvar för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och omsätter inte heller resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska besluta om skolenhetens inre organisation och i övrigt fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av skollagen och läroplanen. I läroplanen för grundskolan lyfts rektors ansvar för skolans resultat fram liksom dennes ansvar att, som ledare och chef för skolenheten, verka för att utbildningen utvecklas och inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar enligt skollagen för att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål

2012-04-12

23 (31)

Dnr 44-2011:4165

som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Rektorn uppger att hon ofta finns ute bland eleverna vid skolan. Hon håller sig även informerad via informella samtal med elever och lärare. Rektorn medger dock att en mer systematisk uppföljning av den undervisning som bedrivs är ett förbättringsområde. Flera av de intervjuade lärarna uttrycker en önskan om att få en mer tydlig pedagogisk ledning. Lärarna uppger att strukturerade pedagogiska samtal och pedagogiskt utvecklingsarbete på skolövergripande nivå aldrig funnits på skolan. Den nuvarande rektorn har under hösten 2011 sett till att arbetslag och ämneslag bildats för att på så sätt skapa forum för samverkan och pedagogiska diskussioner.

Maria Elementarskola har i nuläget inget systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla utbildningen. Det finns heller ingen dokumentation som visar att det har funnits ett sådant tidigare. Den dokumentation som finns har snarare karaktären av en verksamhetsberättelse och saknar både uppföljning, analys och identifierade utvecklingsområden. Rektorn anger att hennes mandat från styrelsen är oklart och att hon därför inte är säker på vilka möjligheter hon har att utveckla skolan.

Utredningen visar att det finns brister i skolans pedagogiska ledarskap och utvecklingen av utbildningen vid skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 9-10 §§ skollagen, 4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar/
Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Huvudmannens uppföljning och utveckling av utbildningen

Bedömning

Huvudmannen tar inte ansvar för att planera, följa upp och utveckla verksamheten i skolan och i fritidshemmet systematiskt och kontinuerligt samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Huvudmannen saknar skriftliga rutiner för klagomål.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

2012-04-12

24 (31)

Dnr 44-2011:4165

Syftet med kvalitetsarbetet är att det ska leda till förbättringar. Huvudmannen är ansvarig för att se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Av skollagen framgår att huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för klagomål och att information om dessa rutiner lämnas på ett sådant sätt att de blir kända. Varje huvudman ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen i skola och fritidshem på huvudmannanivå.

Av intervjuer med rektorn och styrelsen för skolan framkommer att det inte finns något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Det finns heller inget system för att överföra information mellan rektor och styrelse. I och med att inga systematiska uppföljningar görs, vare sig på enhetsnivå eller på huvudmannanivå saknar huvudmannen kunskap om huruvida utbildningen i skolan och i fritidshemmet genomförs i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna. Huvudmannen har därmed inget underlag för att bedöma vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla utbildningen.

Av intervjuer med rektorn och företrädare för huvudmannen framkommer att det inte finns några skriftliga rutiner för klagomål eller hur dessa ska göras kända. Vid samtal med föräldrar framkommer att de vid ett flertal tillfällen försökt framföra klagomål på utbildningen till huvudmannen men då inte fått något svar.

Utredningen visar att huvudmannen tar därmed inte sitt ansvar vad gäller att planera, följa upp och utveckla verksamheten i skolan och i fritidshemmet systematiskt och kontinuerligt samt vidta åtgärder vid konstaterade brister. Huvudmannen saknar även rutiner för klagomålshantering. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 3 §, 2 kap. 8 §, 4 kap. 3–8 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska besluta om skolenhetens inre organisation och

2012-04-12

25 (31)

Dnr 44-2011:4165

i övrigt fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av skollagen och läroplanen. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor.

Enligt flera intervjuade uppgiftslämnare har stiftaren utövat ett betydande inflytande i verksamheten, både formellt och informellt. Gränsen mellan rektorsrollen och huvudmannarollen har enligt rektorn, lärarna och övrig personal inte alltid respekterats. Skolinspektionen har tagit del av ett skriftligt beslut daterat i mars 2011 undertecknat av stiftaren som representant för huvudmannen. Av beslutet framgår att huvudmannen överprövar och därmed ändrar det beslut om personalens organisering i fritidshemmet som den dåvarande rektorn fattat. Vid intervju med huvudmannen i december 2011 bekräftar stiftaren att hon fattat detta beslut och att hon gjorde det på grund av att hon inte tyckte att rektorn skulle göra någon omorganisering av fritidshemmet. Rektorn har heller inte, utan att först inhämta klartecken direkt från stiftaren eller via dennes representant, kunnat anställa den personal hon anser behövs, styra över personalens arbetstider eller skolans tjänstefördelning. Skolans lärare har arbetstidsavtal som inte möjliggör för rektorn att besluta om gemensamma konferenstider för lärarna eller andra pedagogiska uppgifter utanför ordinarie lektionstid.

Tillsynen visar vidare att rektorn har svårt att fullgöra sitt uppdrag på grund av att hon inte har mandat att besluta om skolans inre organisation och åtgärder som medför större kostnader. Detta medför att viktiga befogenheter, genom styrelsens delegering av det ekonomiska ansvaret, vilar på annan befattningshavare än rektor.

Fritidshemmet vid Maria Elementarskola är integrerat med grundskolan och ledningsansvaret för fritidshemmet åvilar därvid rektorn. Huvudmannen har dock delegerat ansvaret till annan befattningshavare som saknar den kompetens som krävs för att bära ett sådant ansvar. Fritidshemsföreståndaren saknar pedagogisk högskoleutbildning och känner inte till målen för verksamheten.

Fritidshemsföreståndaren fattar enligt rektorn, lärare och fritidshemspersonal beslut om personalens ansvarsområden, schemaläggning och elevernas fördelning på grupper. Sammanfattningsvis visar utredningen att skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur inte överensstämmer med författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 9-10 §§ skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmännen för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. De lärare som är anställda före den 1 juli 2011 och som saknar sådan utbildning ska istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolan har ett antal lärare som saknar lärarexamen eller adekvat ämnesutbildning i förhållande till den undervisning de bedriver. Vid tidpunkten för tillsynen fanns det 27 lärare anställda vid skolan. 26 av lärarna är anställda före den 1 juli 2011. Sex av dessa lärare saknar både lärarexamen och ämnesutbildning. Detta innebär att undervisningen i ämnena spanska, teknik och för vissa elever historia, religion och idrott och hälsa, bedrivs av lärare som vare sig har lärarexamen eller ämnesutbildning. I ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs undervisningen för alla elever och i slöjd, samhällskunskap, fysik, kemi och svenska för vissa elever, av lärare som har lärarexamen men saknar utbildning för de aktuella årskurserna eller ämnena.

Enligt rektorn och huvudmannen finns det i nuläget ingen plan för hur de lärare som är tillsvidareanställda utan att ha full behörighet ska nå detta innan kravet på lärarlegitimation träder i kraft.

I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer vidare att ingen kompetensutveckling har erbjudits lärarna.

Undervisningen vid fritidshemmen ska, enligt skollagen, bedrivas av lärare eller förskollärare som har utbildning för den undervisningen. De lärare, förskollärare som är anställda före den 1 juli 2011 och som saknar sådan utbildning ska istället ha sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. Vidare ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att lärare och annan personal i fritidshemmet har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för fritidshemmen.

2012-04-12

27 (31)

Dnr 44-2011:4165

På fritidshemmet finns ingen personal med någon form av pedagogisk högskoleutbildning. Fritidshemsföreståndaren som enligt rektorn och huvudmannen är ansvarig för verksamheten i fritidshemmet har ingen sådan utbildning. Inte heller i fritidshemmet har någon kompetensutveckling erbjudits. Det finns ingen plan för att kompetensutveckla personalen i fritidshemmet. Vid intervjuer med fritidshemsföreståndaren och fritidshemspersonalen framgår tydligt att de inte känner till de föreskrifter som gäller för fritidshemmen. De känner inte till att fritidshemmet har ett uppdrag, vad det uppdraget innebär eller att undervisning ska bedrivas i fritidshemmet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att undervisningen vid skolan i stor utsträckning bedrivs av lärare som saknar adekvat utbildning. I fritidshemmet finns ingen personal med pedagogisk högskoleutbildning eller med kunskaper om fritidshemmets uppdrag. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen, 33 § lagen om införande av skollagen och 2 kap. 3 § och 2 a kap. 3 § 1985 års skollag

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Eleverna erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

För utbildning finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering

Utbildningen i fritidshem skall enligt skollagen erbjudas under den del av dagen då eleverna inte går i skolan och under lov i den omfattning det behövs i förhållande till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier.

Vid intervjuer med rektorn, fritidshemsföreståndare och föräldrar framkommer att tillgången till undervisning i fritidshemmet är begränsad. Fritidshemmet är stängt under nio veckor per år. Det finns inte tillgång till fritidshem på morgonen före skoldagens början och fritidshemmet stänger klockan 17.00 på eftermiddagen. Föräldrar anger vid intervjuer att fritidshemmets begränsade öppettider, särskilt att det är helt stängt under loven, försvårar deras möjligheter att förvärvsarbeta. Flera föräldrar uppger att de har behov av utökade öppettider och har framfört detta till huvudmannen. Deras önskemål har inte tillgodosetts, utan de har fått till svar att de får ordna detta på egen hand.

2012-04-12

28 (31)

Dnr 44-2011:4165

Enligt skollagen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Rektorn har, enligt läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper såsom till exempel datorer och andra hjälpmedel.

Vid tillsynen framkommer att skolans tillgång till datorer är starkt begränsad och de som finns används nästan aldrig i undervisningen enligt lärare och elever. Vidare är skolans lokaler mycket trånga och i många fall inte ändamålsenliga enligt rektorn, lärare och elever. Lärarna anger att bristen på lokaler begränsar deras möjlighet att anpassa och variera undervisningen. I vissa klassrum är det så trångt att lärarna ibland har svårt att ta sig fram mellan bänkarna för att hjälpa de elever som sitter längst bak.

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolan pedagogisk verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolan har ett bibliotek med litet urval av skönlitterära böcker främst riktade till elever i de tidigare årskurserna. Det finns även ett par hyllor med äldre faktaböcker. Eleverna uppger att de mycket sällan använder skolans bibliotek utan på egen hand tar sig till kommunens bibliotek om de behöver låna böcker. Även lärare anger att skolans bibliotek inte tillhandahåller litteratur anpassad efter elevernas behov, däremot använder lärarna sig ibland i sin undervisning av klassuppsättningar från kommunens cirkulationsbibliotek.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte erbjuds tillgång till fritidsverksamheten i tillräcklig omfattning och att det saknas nödvändiga materiella resurser för att kunna bedriva utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 3 §, 2 kap. 35-36 §§, 4 kap. 3-8 §§, 14 kap. 5 §, 7-8 §§ skollagen.

2012-04-12

29 (31)

Dnr 44-2011:4165

Särskilda krav för fritidshemmet

Bedömning

Fritidshemmet har inte ett innehåll som stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Fritidshemmet arbetar inte för att ge alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering

Fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklassen och grundskolan. Fritidshemmet ska vidare stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

I samband med tillsynsbesöket anges på skolans hemsida angående fritidshemsverksamheten att: "skolans ledning är (emellertid) övertygad om att ett fritidshem, även ett väl fungerande sådant, och dess medarbetare aldrig kan bli annat än surrogat för föräldrarna och det egna hemmet, och ju mer vi låter det allmänna och institutioner ta hand om våra barn, speciellt i de lägre åldrarna, ju mer fjärrar vi oss från vår västerländska kulturkrets."

Dokumentation samt intervjuer med rektor, fritidshemsföreståndare och fritidshemspersonal visar att vare sig föreståndaren eller någon annan av de anställda i fritidshemmet har pedagogisk högskoleutbildning. Vid samtliga intervjuer framkommer vidare att vare sig föreståndaren eller personalen har kännedom om de mål som ska styra verksamheten vid ett fritidshem. Vid intervjuer med personalen framgår att de tycker att det är svårt att främja social gemenskap mellan eleverna och mellan elever och vuxna för att de inte får någon pedagogisk ledning.

Fritidshemsverksamheten har enligt personalen ingen skriftlig planering. De aktiviteter som anges förekomma är främst läsläsning och olika former av fysisk aktivitet.

Det finns enligt personalen ingen utforskande och laborativ metodik på fritidshemmet. Det genomförs heller inga aktiviteter i syfte att stödja elevernas fysiska utveckling.

Det finns heller inget system eller insatser för att utveckla fritidshemsverksamheten och heller inga rutiner där fritidshemmet kontinuerligt rapporterar till

2012-04-12

30 (31)

Dnr 44-2011:4165

huvudmannen vilka resultat och förslag till förbättringar kvalitetsarbetet har lett fram till.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns omfattande allvarliga brister i verksamheten vid fritidshemmet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 §, 14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans uppdrag 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden.

Bakgrund

Beskrivning av Maria Elementarskola i Stockholms kommun

De verksamheter som bedrivs vid skolan är förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9 och fritidshem. Regeringen godkände Maria Elementarskola i Stockholm genom beslut den 1 juli 1885 (dnr 500017). Skolverket godkände genom underrättelse (dnr 99:2343) fristående förskoleklass den 11 november 1999.

Enligt beslut den 2 mars 2007 får skolan anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever. Verksamheten vid Maria Elementarskola startade med årskurserna 1-4 och har byggts ut i omgångar till att nu omfatta förskoleklass och årskurserna 1-9 samt fritidshem.

Skolan hade vid tillsynsbesöket totalt 278 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men skolan har även elever från bland annat Huddinge, Nacka, Solna och Tyresö kommuner. Maria Elementarskolas två fritidshemsavdelningar, Högberg och Rex, har tillsammans vid tillsynen 92 elever från förskoleklass till och med årskurs 3.

Skolan har allmän inriktning med språklig och estetisk (musik) profil. Huvudman för skolan är Stiftelsen Maria Elementarskola med organisationsnummer 802006-0458.

Skolan har varit privat ända fram till friskolereformen i början på 1990-talet, då den övergick till att bli en fristående skola. Den nuvarande ägarformen, med en stiftelse som huvudman för skolan har funnits sedan 1965. Stiftelsen grundades av skolans dåvarande rektor som fortfarande är ensam stiftare tillika styrelsens ordförande med ensamrätt att utse övriga styrelsemedlemmar. Efter att stiftaren pensionerats från sin befattning som rektor i mitten 1990-talet har ett antal rektorer efterträtt henne.

2012-04-12

31 (31)

Dnr 44-2011:4165

Ledningen består av en rektor som tillträdde i augusti 2011. Resursfördelning och övriga ekonomiska frågor svarar en ekonom för, som liksom rektorn lyder direkt under styrelsen. Ansvaret för båda fritidshemsavdelningarna har delegerats av styrelsen till en fritidshemsföreståndare.

Ända sedan starten har Maria Elementarskola funnits i olika lokaler på Södermalm i Stockholm. Fritidshemmet och förskoleklasserna har lokaler i två separata byggnader. Skolan saknar egen skolgård men har tillgång till den skolgård som tillhör Södra Latins gymnasieskola, vilken är belägen i grannfastigheten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Stockholms kommun angående kommunens rätt till insyn i skolan och fritidshemmets verksamhet. Stockholms kommun utnyttjade sin rätt till insyn genom ett besök på skolan 2005.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Kristina Dhenstrand
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstudier i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot fyra huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, Ledning och utveckling av utbildningen, Enskild elevs rätt och Särskilda krav för enskilda huvudmän.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, Skolinspektionens enkäter, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Företrädare för huvudmannen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudmannen ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits på skolan inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn)